

Ni cvetja brez korenin in veselja brez sadov

Pogovor z Nacetom Breitenbergerjem

Anka Vončina

Šestdeset let je že tega, ko se je pod okriljem Planinske zveze Slovenije ustanovila Mladinska komisija. Ne zajema le dejavnosti mladih, ampak skrbi predvsem za njihovo vzgojo in izobraževanje, saj je za udejstvovanje v gorah nujno tudi znanje. In kje lažje preveriš svoje znanje kot na tekmovanju? To je nadgradnja in preizkus uspešnosti dela mladinskih odsekov v posameznih društvih. Od leta 1989 osnovnošolci predmetne stopnje tekmujejo iz znanja, veščin in izkušenj z vseh področij in oblik planinskega delovanja. Letos so se jim prvič pridružili tudi srednješolci.



Nace pred Kočo pod Bogatinom, kjer že vrsto let organizirajo poletne taborne za mlade planince.

Foto: Anka Vončina

Trg dejavnosti mladih v prostem času je širok, prost, pretočen in prilagodljiv sodobnim težnjam. Čudovito je, da v poplavi zanimivih športov prostovoljcem še zmeraj uspeva vzdrževati stik mladeži z naravo, saj jih že dolga leta seznanjajo in tudi uvajajo v najstarejši in najmnogičnejši slovenski šport – planinstvo.

V Idriji imamo že drugič zapored, le z letom dni premora, prvrake v tekmovanju

Mladina in gore. Ko sem čestitala njihovu mentorju, sem ga v šali okarala, da *ga lomi*. Zmagovalcem namreč pripada priprava naslednjega tekmovanja, kar pa za društvo, kjer vsi delamo prostovoljno, ni mačji kašelj. A njega ta "kolateralna škoda" prav nič ne skrbi. Ima prav – ni je naloge, ki je skupaj ne bi zmogli. Srčnost je ta, ki druži planinstvo, in srčnost je ta, ki še druge pritegne, da nam priskočijo na pomoč. Družba, v kateri se dobro počutiš, vleče. In srčika te srčnosti v Idriji je zagotovo Nace Breitenberger.

Večino svojega življenja posveča mladim in planinstvu. Z veliko volje in energije svoje bogate izkušnje nesebično deli z

mladimi. V dolgih letih je vzgojil nešteto planincev, ki stopajo po njegovih poteh. V zadnjem mandatu vodi tudi Planinsko društvo Idrija.

Kaj najraje počnete, kje se najbolje počutite?

Najraje sem z otroki in še raje sem z njimi v hribih. Planine in delo z mladimi mi je bilo položeno v zibko, zato sem izbral pedagoški poklic. Sem razredni učitelj s končanim koprskim učiteljskim. Moje prvo delovno mesto je bilo v hribih, na najvišje ležeči šoli na Kranjskem, na OŠ Vojsko. V triinštiridesetih službenih letih sem poučeval prav vse predmete v vseh razredih, bil sem tudi ravnatelj, učitelj na podružnicah, v oddelkih podaljšanega bivanja, knjižničar, pa še kaj bi se našlo.

Kdaj in s kom ste začeli zahajati v gore? Vemo, da članarino PZS plačujete od leta 1970.

V idrijskih hribih sem se rodil in hočeš nočeš sem ostal del njih. V višje razrede osnovne šole sem vsak dan pešal iz Ledin nad Idrijo v Žiri. Več kot uro hoda v eno smer, vsak dan. Dež, sneg, mraz ... niso smeli biti ovira. Že kot majhen fantič sem se rad povzpel na bližnjo Sivko in gledal tja proti Julijcem. Nisem jih še prav nič poznal, a sem verjetno že takrat sklenil, da bo tam tudi moj svet.

Kdaj ste združili ti dve ljubezni?

Učitelj dá otrokom sebe. Tako sem jih nehote seznanjal tudi s planinstvom. Vedel sem, da je moje mesto v Mladinskem odseku domačega društva. Lepote in skrivnosti višav po nagovarjanju in zgledu mojega predhodnika, mentorja Andreja Černilogarja, prenašam na mlade planince že od leta 1970. Mentor mladih planincev v OŠ Idrija sem bil triinštirideset let, zadnja tri leta pa sem somentor – zunanji sodelavec. Z različnimi akcijami skupaj z ostalimi mentorji po posameznih šolah skrbimo za popularizacijo in



pri varuhih narave. Za mlade so seveda še posebno privlačni športno plezanje, alpinizem in kolesarjenje. Vendar je treba priznati, da se vse začne že v družini. Če je naklonjena planinstvu, je to že začetek, potem morajo "odigrati" svojo vlogo tudi mentorji v vrtcih in šolah, ob pomoči vodnikov, seveda.

Vaše delo so opazili tudi v lokalni skupnosti in v naši krovnici organizaciji Planinski zvezi Slovenije. Podelili so vam bronasti, srebrni in zlati znak PZS, leta 2014 ste bil med prejemniki spominske plakete. Aktivni ste tudi v Vodniškem odseku. Za vaše odmevno delo, ne le v planinstvu, ampak tudi v Zvezi prijateljev mladine in telefonu TOM, vam je Občina Idrija podelila priznanje občine za leto 1998, leta 1977 ste prejeli zlato značko Zveze prijateljev mladine Slovenije, po izboru revije Naša žena ste bili dobitnik leta 1999, ste tudi redni krvojavalec – do leta 2015 ste kri darovali kar stoenkrat. Kjerkoli obravnavajo otroke in ranljive skupine, ste vi duša aktivnosti na Idrijskem. Dobro vem, da vam ni za lovoričke, vendar mi iskreno povejte: je še kaj lepšega kot to, da znanje, ki ga utrjujete, vašo mladino pripelje na zmagovalni oder?

Vsako priznanje ali nagrada dobro dene, poboža dušo. A je hkrati tudi izziv in obveza za nadaljnje delo. V vsakem društvu, tako tudi v planinskem, je pot do uspeha le plod množice predanih sodelavcev. Mladi planinci, moji in zmagovalci mentorice Marije Benčinove, so le na nekem lepem potovanju skozi življenje, ki bo, upam, vijugalo tudi po znanih in manj znanih kottičkih najlepše dežele na svetu – naše Slovenije. Enako prijetno kot zmaga je tudi, ko svoje nekdane varovance srečujem na planinskih poteh. Tedaj vem, da sem delal prav, da moj trud ni bil zaman. Prepričan sem, da bom srečeval tudi letošnje tekmovalce. Ni cvetja brez trnja, še manj brez zdravih korenin. Seveda so za obilje sadov prepotrebne pridne in srčne čebele. V planinstvu jih je po vsej Sloveniji mnogo. Z "vedno mladimi" ljudmi, kakršen je Nace, bodo "shrambe" Mladinske komisije pri Planinski zvezi Slovenije gotovo polne tudi v naslednjih šestdesetih letih. ●

kakovost planinstva, spodbujamo dejavnost mladih ter usposabljam strokovne kadre. Seznanjamo in navdušujemo jih za naravo in hojo v gore. Organiziramo planinske taborje (od leta 1977), enodnevne ali večdnevne izlete, orientacijska tekmovanja, izobraževanje za mlade in delo z mladimi, spodbujamo družabnost. Sedemindvajset let vodim malo planinsko šolo – tako v Idriji kot tudi v podružnici v Godoviču.

Nekoč je ta odsek imel tudi svoje glasilo.

Glasilo mladinskega odseka so *Naše poti*. Leta 1977 sva ga "spravila skupaj", seveda s pomočjo drugih mentorjev in vodnikov Mladinskega odseka, z mentorico planincev na OŠ v Spodnji Idriji Marico Brezavšček. Doslej je izšlo trinajst števil, morda bo pa še katera.

Kaj vam je bilo pri preživljanju časa z mladimi na terenu najlepše?

Kot pravi Marjeta Keršič Svetel, so otroci rojeni raziskovalci, katerim so gore čudovita priložnost raziskovanja. Če jim jih predstavimo, jih doživljajo z vsemi čutili in jih vzljubijo. Kar imaš rad, ne poškoduješ in ne uničuješ. Gledati otroke, sploh pa zadnja leta, ko vse preveč časa preživijo za računalnikom, kako v naravi uživajo, je nekaj najlepšega.

Kaj vas je napeljalo na odločitev, da bi se s svojimi varovanci preizkusili na tekmovanju Mladina in gore? Kot

vemo, to tekmovanje ni tako množično kot bralna značka, pa vendar se vanj vsako leto vključijo približno sedemdeset osnovnih šol oziroma planinskih društev iz vseh krajev Slovenije.

Gnala me je radovednost, kje smo z našim znanjem. Na 10. državnem tekmovanju MIG leta 1998 v Šempetru pri Novi Gorici smo tekmovali prvič. Med petindevtedesetimi ekipami smo dosegli tretje mesto. Redno se tekmovanja udeležujemo od leta 2005. Vsaj z eno ekipo se vedno uvrstimo tudi na državno tekmovanje MIG. Na tekmovanju mladina pokaže pridobljeno vedenje o veščinah in izkušnjah v gorah, o reševanju, planinski opremljenosti, zgodovini planinstva, gorskem rastlinstvu, živalstvu in še o mnogočem. Ti otroci in mladostniki morajo marsikaj osvojiti, nato morajo to znanje tudi pravočasno pokazati, kar ni hec – saj tudi gore niso hec.

Nace, vaše delo ni vezano le na društvo, poučevanje mladine namreč sodi bolj v šole, ki morajo za to dejavnost imeti posluh. Kako mentorji uspete prepričati šolske oblikovalce programov, da vseeno najdejo prostor in se jim zdi vredno to "staremodno dejavnost" ponuditi otrokom v izbor – poleg mnogih drugih zelo odmevnih športov?

Seveda v šolah ne gre brez prizadevnih vodnikov in mentorjev. Zgled so, poleg članov Mladinskega odseka, tudi člani PD v ostalih odsekih: v vodniškem, markacijskem, gospodarskem odseku pa